

V. pag. 472.) v opombi: ... (Navaja besede iz dotičnega spisa). — Iz tega bi morebiti kdo sodil, da sem baš jaz prvi razlagal omenjeni napis tako, kakor je iz »Kresa« navedeno v »Ljublj. Zvonu« l. c. A temu ni takó. Nego že hrvaški pisatelj, Ivan Zahar, govoril je leta 1871. »u predavanju namenjenemu krasnomu spolu« o tem takó-le: »Vraz ih (pesnikov slovenskih) nije hotio slediti u tom, da slovenski piše, nego je volio naučiti današnji hrvatski književni jezik, pa u njem odpremiti u svet krasne plodove svoga duha. Zato ga je Prešern prozvalo obratnim Katonom. Kato bijaše Rimljanin, strog i tvrd; vi-deći, kako se izobraženi jezik grčki uvodi v Rimu, opirao se tomu od sve dñše, držeći se strogo svoga materinskoga jezika latinskoga. Onaj dakle naziv znači: kako god se je Kato nepomično držao svoga jezika, tako je Vraz lahko od njega odustao.« Gl. »Vienac III. br. 43!

To tolmačenje sem jaz pač vzprejel v svoj sestavek o Stanku Vrazu, ki sem ga bil napisal za nekdanjo »Zoro« (v Mariboru) hrvaški; a urednik, prof. Janko Pajk, kateri je moj spis za isti list poslovenil, razširil je ono razlago v besede, kakor se čitajo v »Zori« leta 1876. str. 340. in potem zopet v »Kresu« l. 1885. l. c., kjer sem povzel upravo Pajkove izraze s sklepom Zaharjevim. (Po čegavi krivnji li je tedaj tam izostal »vir«, tega se sedaj več ne spominjam). Toliko v pojasnitev — ako bi bilo vredno, stvar priobčiti — da bode vsakemu svoje.

A. Fikonja.

Lehrpläne für die Volksschulen des Küstenlandes in deutscher, italienischer, slovenischer und kroatischer Sprache. Tako se zove 286 strani v osmerki obsezajoča knjiga, koju je izdal c. kr. dež. šolski svet primorski po odloku predsedništva visokostega z dné 10. avgusta 1888. l., št. 7307 ex 1887. — Velja vezana 70 kr. pri c. kr. zalogi šolskih knjig na Dunaji. Vsebina teh učnih načrtov je ta: *A.* 1.) Učni načrt za nerazdeljene jednorazredne ljudske šole. 2.) Razdelitev uka po urah na teden v nerazdeljenih jednorazrednih ljudskih šolah. 3.) Učni predmeti. — *B.* 1.) Učni načrt za razdeljene jednorazredne ljudske šole. 2.) Razdelitev uka po urah na teden v razdeljenih jednorazrednih ljudskih šolah. 3.) Učni predmeti. — *C.* 1.) Učni načrt za nerazdeljene dvorazredne ljudske šole. 2.) Učni predmeti. — *D.* 1.) Učni načrt za dvorazredne ljudske šole, v katerih je vsak razred razdeljen v dve skupini. 2.) Učni predmeti. — *E.* 1.) Učni načrt za trirazredne ljudske šole. 2.) Učni predmeti. — *F.* 1.) Učni načrt za četerorazredne ljudske šole. 2.) Učni predmeti. — *G.* 1.) Učni načrt za peterorazredne ljudske šole. 2.) Učni predmeti. — *H.* 1.) Učni načrt za šestrazredne ljudske šole. 2.) Učni predmeti. — *I.* 1.) Učni načrt za drugi jezik v ljudskih šolah. 2.) Učni načrt. — *J.* 1.) Dodatek. Urniki za jedno- in dvorazredne, v dve skupini razdeljene ljudske šole, v katerih so učenci dveh národnostij. 2.) Urnik za jednorazredno, v dve skupini razdeljeno ljudsko šolo, v kateri so učenci dveh národnostij, A in B. 3.) Učni red za jednorazredno nerazdeljeno ljudsko šolo, v koji so učenci dveh národnostij, A in B. 4.) Urnik za dvorazredno ljudsko šolo, v koji je vsak razred razdeljen v dve skupini, in v koji so učenci dveh národnostij, A in B. — *K.* 1.) Učni načrt za nadaljevalne šole. a) Določbe gledé osnove kmetijskih nadaljevalnih šol v Primorji. b) Učni red za kmetijske nadaljevalne šole prve vrste. c) Učni red za kmetijske nadaljevalne šole druge vrste. d) Razdelitev učiva. e) Obseg uka na kmetijskih nadaljevalnih šolah prve vrste. f) Učila. g) Dolžnost obiskovati nadaljevalne šole. h) Učitelji. i) Ravnateljstvo. j) Ustanova nadaljevalnih tečajev. k) Stroški za te šole. l) Nadzorovanje nadaljevalnih šol. — *L.* 1.) Občne nadaljevalne šole. — Končno se nahaja naslednja opomnja: »Pojasnila, kako naj učitelj postopa pri pouku, priobčijo se v posebnem zvezku.« — (To se nahaja še v načrtih l. 1878.)

Ti učni načrti se ne razlikujejo dosti od ónih, koje je vis. c. kr. deželni šolski svet primorski izdal z razpisom dné 10. avgusta 1878. l. br. 5332/VII. Kaj in kakó,

dognale bodo bodoče učiteljske konferencije. — Za sedaj le omenim, da je bila prenarredba dosedajšnjih učnih načrtov živa potreba, a tudi še po tem izdanji bode treba marsikaj prenarrediti, kar sedaj povsem ne ugaja. Glavna stvar je — berilo in da dozdaj nimamo prav dobrih beril, kakeršnih potrebujemo in si želimo, je dognano. Znano je tudi pedagoško pravilo, da se mora učni načrt z berili ujemati; ker se pa berila z njimi ne zlagajo, treba jih bode po načrtu preustrojiti. Veliko nepripravnih sestavkov bode treba izpustiti in z novimi, načrtu ustrezajočimi, nadomestiti. —

Knjiga, ki vam podaje nove učne načrte, je dosti rabnejša in priročnejša nego je prva izdava l. 1878., tisek ugaja in vezana je v lepi obliki. Priporočamo jo učiteljstvu v premišljevanje in razmotrivanje.

Anton Leban.

Slovani v Nemcih. V. Korolenkovo »Kaj gozd šumí« je ponemčil A. Ascharin. Natisnena je povest v »Magazin f. d. Liter. des In- und Auslandes« l. 1889. št. 12 in 13. — V štev. 28. in 29. t. l. donša isti časnik nemški prevod L. K. Lazarevičeve srbske povesti iz národa »Kako sem šel z očetom prvokrat v cerkev«. Ponemčil jo je A. Markov. Povest je res krasna. — Frid. Fiedler je izdal anthologijo pod imenom: »Der russische Parnass«, v kateri podaje lirične pesmi ruskih pesnikov od Lomonosovega do najmlajšega Mereškovskega. — Dostojevskega krasni roman ponemčen od Henckela pod imenom »Schuld und Sühne«, prišel je na svetlo že v drugem natisu. Vender ga je ponemčil na novo nekov Hans Moser za Reclamovo »biblioteko.« A. Moserjev prevod je tako slab, da pravi Magaz. f. d. Lit. des In- und Auslandes: »Was werden die Russen von unserer Gewissenshaftigkeit denken, wenn wir ihre grossen Dichter so verunstalten. Wir müssen uns für die Herren Moser und Consorten schaemen.« — Kostomarovega ruske zgodovine v životopisih, ponemčene od W. Henckela, prišel je na svetlo l. zvezek. Obseza životopise Ivana IV. Groznega, patrijarha Filareta, Jermaka osvojitelja Sibirije, Borisa Godunovega i. dr. — Poljskega pesnika Julija Slowackega poezije je ponemčil Albert Weiss. Na svetlo so prišle pri Hendelu v Halle a. d. Saale. Slowacki je bil Byronijanec. Za časa njegovega so bili pesniki poljski pod vplivom Byronovim in pod vplivom tožne národove usode, zato niso nahajali v sebi in v svojem národu tolažbe. Bil je torej Slowacki takó temnega mišljenja, da ga je imenoval Mickiewicz »satana pesništva«. Vender so njegove pesmi vredne. — Tudi ruska vojaška literatura nahaja v Nemcih veliko zanimanja. A. Drygalski je ponemčil ruskega polkovnika Maslovskega »sedemletno vojsko«. I del »vojna Apraksinova v izhodnji Prusiji l. 1750.—57.« prišla je na svetlo v Berlinu (Eisenschmidt). Literarisches Centralblatt imenuje to delo jako vredno, hvali strokovnjaško uvrčenje, obširno porabo bogatega arhivalnega materiala in vestno preiskavo. —

Znani zgodovinar dr. Fr. M. Mayer, prof. na c. kr. I. gimn. v Gradcu, objavil je v »Archiv für oest. Gesch.« 74. Bd. 1889 str. 226. sld dodatke k zgodovini 16. veka, v katerih govori tudi o Trubarji in o prevodu sv. pisma. Tudi to delo, kakor prejšnja tega učenjaka, zanimivo je za nas Slovence.

„Ljubljanski Zvon“

izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po jeden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 4 gld. 60 kr., pol leta 2 gld. 30., četrta leta 1 gld. 15 kr.

Za vse neavstrijske dežele po 5 gld. 60 kr. na leto.

Posamezni zvezki se dobivajo po 40 kr.

Lastniki in založniki: Fr. Levec i. dr. — Izdajatelj in odgovorni urednik: Fr. Levec.

Uredništvo in upravnništvo v *Ljubljani*, v Medijatovi hiši na Dunajski cesti, 15.

Tiska »Narodna Tiskarna« v Ljubljani.